

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารบก
ถนนเทอดดำริ กรุงเทพมหานคร
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารบก
ถนนเทอดดำริ กรุงเทพมหานคร
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และวิทยากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถนพ หอมจันทร์ อาจารย์วิชัย เฟื่องฟูนวกิจ และอาจารย์คำปิ่น อักษรวิสัย ปธ.๙ ได้รับเชิญจาก พลโท ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เพื่อไปสนทนาธรรมกับคณะอนุศาสนาจารย์ กองทัพบก ที่อาคารศาสนสถานกลางกองทัพบก กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารบก ถนนเทอดดำริ กรุงเทพมหานคร เนื่องในโอกาสที่ท่านเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เดินทางมามอบนโยบายการปฏิบัติงานให้แก่คณะอนุศาสนาจารย์ของกองทัพบก ที่เดินทางมาจากกองทัพอากาศต่าง ๆ

หลังจากได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบกคนใหม่ เมื่อเดือน ตุลาคม ๒๕๖๒

คำว่า "อนุศาสนาจารย์" เป็นคำเรียกชื่อนายทหารที่ปฏิบัติงานด้านศาสนาในกองทัพ ที่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้พระราชทานไว้ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๖๒ ทราบว่า ผู้ที่จะสมัครเข้ามาเป็นอนุศาสนาจารย์ต้องเป็นผู้ที่จบเปรียญธรรม ๔ ประโยค หรือจบพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (พธ.บ.) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ (ศน.บ.) จากมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ทั้งนี้ ถ้าใช้ วุฒิ พธ.บ. หรือ ศน.บ. สมัครต้องได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค ขึ้นไปด้วย

ในโอกาสนี้ ขอถอดความการสนทนาบางตอน เพื่อ บันทึกไว้ เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ของการเดินทางไปแก้กมลความ เข้าใจพระธรรม แก่บรรดาอนุศาสนาจารย์ กองทัพบก ของ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะฯ ซึ่งจะเป็นสิ่งให้ ได้ระลึกถึงในวันข้างหน้าสำหรับผู้ฟัง ที่อาจหวนระลึกนึกถึง อดีตกาลที่ผ่านมาไปนี้ ด้วยความเชื่อตรงต่อพระธรรม ความจริงใจ จากการได้ฟังความจริงจากการตรัสรู้และมีพระมหากรุณา แสดงไว้และเพื่อประโยชน์อันยิ่งต่อทุกท่าน ในอันที่จะดำรง รักษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง จากคำกล่าวของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่ได้กล่าว เตือนใจให้ได้คิดพิจารณาว่า "เต็มใจไหม ที่จะเข้าใจความจริง"

ท่านอาจารย์ :

ถ้ามีความเข้าใจธรรมะ แล้วจะพูดตรงตามความเข้าใจไหม? เพื่อประโยชน์ ไม่ใช่ตามที่คิดว่า ถ้าเราพูดตรงแล้วคนอื่นจะไม่พอใจ ถึงเขาไม่พอใจ แต่วันหนึ่งเขาจะต้องรู้ถึงความหวังดีของเรา ถ้าเป็นเพื่อนที่ดี มีความหวังดีก็คือว่า พร้อมทั้งจะทำประโยชน์เกื้อกูลบุคคลอื่น ถ้าเรามีเพื่อนที่ดี และเขาให้สิ่งที่ไม่จริง แล้วก็ไม่จริงใจด้วย เขาเป็นเพื่อนที่ดีจริงหรือเปล่า? ลองคิดดู

แต่อีกคนหนึ่ง ถ้าเราผิด เขาก็บอกว่าเราผิด เพื่อเราจะได้รู้ว่าผิด ควรแก้ไข หรือว่า เขาก็ไม่บอก ก็ปล่อยให้เราผิด ๆ ๆ ไปเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ควรจะเป็นอย่างไร? ควรจะเป็นเพื่อนที่ดีแบบไหน?

(พันเอกกัมปนาท พุทธปวารกุล
อนุศาสนาจารย์ กองทัพบกภาคที่ ๒)

...ถ้าเพื่อนที่ดีจริง ๆ ต้องหวังให้เขาได้เข้าใจสิ่งที่ถูกต้อง แม้เขาจะไม่ชอบ แต่ถ้าเขาไตร่ตรองบ่อย ๆ ฟังบ่อย ๆ เขาก็อาจจะเริ่มรู้ว่าความจริงเป็นสิ่งที่มียประโยชน์ แทนที่จะได้สิ่งที่ไม่จริงเลย สิ่งหลอกลวง เพชรแก้ว พลอยแก้ว ทองแก้ว ทั้งหมด เอามาทำไม? ไข่มุกไหม? เพียงเอามาหลอกเราว่า นี่เหมือนทอง อย่างนั้น อย่างนี้

เพราะฉะนั้น คำพูดที่จริงทุกคำ เป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจึงเข้าใจได้จริง ถ้าพระองค์ไม่ตรัสความจริง เราจะเข้าใจได้จริง ๆ ไหม? พระธรรมที่เป็นศาสดาแทนพระองค์เมื่อปรินิพพานแล้ว คำใดเป็นคำจริง ทุกคนเต็มใจไหม? ที่จะเข้าใจความจริงนั้น? หรือว่า ไม่อยากที่จะให้พระองค์ตรัสอย่างนี้ แล้วคนอื่นจะได้พอใจ ตามใจเขา เขาชอบอย่างไหนก็พูดอย่างนั้น แต่ผิด...

...เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น ต้องรู้ว่า ถ้าใครเป็นเพื่อนเราจริง ๆ เขาจะต้องให้สิ่งที่ดีที่สุด และสิ่งที่ดีที่สุดคือสิ่งที่มีจริง สามารถที่จะเข้าใจได้ แม้ว่าเข้าใจยาก คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่่ง่าย เพราะเมื่อตรัสรู้แล้ว ก็ตรัสว่าธรรมะลึกซึ้ง ทวนกระแสของชาวโลก คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคำ เปลี่ยนได้ไหม? เป็นไม่ลึกซึ้งง่าย ให้คนทั้งหลายได้เข้าใจ โดยไม่ต้องคิด ไม่ต้องไตร่ตรอง นั่นไม่ใช่คำของพระองค์ ต้องทราบว่ธรรมะลึกซึ้ง

ก่อนอื่น ให้เขาได้รู้ว่า ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลึกซึ้ง ถูกไหม? ไม่ใช่ว่า ง่าย ๆ ไปสำนักปฏิบัติ ไปทำไม? เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงความจริงเดี๋ยวนี้ ที่ไหนก็ตามที่พระองค์ประทับ มีคนไปเฝ้า ได้รับความรู้ ความจริงในขณะนั้น เพราะฉะนั้น ธรรมะที่พระองค์ตรัสรู้แล้วทรงแสดง ทุกกาลสมัย ถ้าเป็นในเรื่องของสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ ให้เข้าใจถูกต้องว่า แต่ละคำต้องมั่นคง ธรรมะทั้งหลายเป็นอนัตตา แค่นี้ จะยอมฟัง รับฟัง พิจารณาว่า นี่เป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระมหากรุณาให้สัตว์โลก ได้รู้ความจริง ไม่ใช่จะรู้ง่าย เพราะว่าพระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมีมานานเท่าไร แล้วใครที่คิดว่า จะไปสำนักปฏิบัติง่าย ๆ ไปสักเดือนหนึ่ง หรือว่ากี่วันก็ตามแต่ แล้วจะเข้าใจธรรมะได้ เขาไม่รู้เลย เดี่ยวนี้มีธรรมะหรือเปล่า? ถ้ามี เข้าใจธรรมะเดี๋ยวนี้ได้ไหม? ไม่ว่าที่ไหน ทำไมจะต้องรอ ทุกขณะมีประโยชน์มาก ไม่ควรที่จะผัดผ่อนไป ไว้วันนั้น ไว้วันนี้ เมื่อนั้น เมื่อนี้ จึงจะเข้าใจ แล้วเราจะมีชีวิตอยู่จนถึง

วันนั้นหรือเปล่า และเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่งกว่าอย่างอื่น เพราะว่าคนที่ไม่ใช่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่สามารถที่จะกล่าวถึงสิ่งที่มีจริงให้เข้าใจ แค่นี้...ให้เข้าใจ หมายความว่า ก่อนฟังพระธรรม ไม่เข้าใจแน่นอน

เพราะฉะนั้น เมื่อฟังแล้ว จึงเข้าใจ และเห็นความลึกซึ้งว่า ถ้าจะเข้าใจได้มั่นคง ก็คือว่า ต้อง "ทีละคำ" อย่างเมื่อกี้ "พระพุทธศาสนา รุ่งเรืองจริงหรือไม่?"...

(พันเอกสุรินทร์ อ้วนศรี
ผู้อำนวยการกองอนุศาสนาจารย์
กรมยุทธศึกษาทหารบก)

...พระพุทธศาสนาไม่ใช่วัด ไม่ใช่เครื่องรางของขลัง แต่ว่า "คำสอน" คือ ศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รุ่งเรืองจริงหรือไม่? เราจะรักษาพระศาสนา ไม่ใช่ให้เราสร้างวัดใหญ่โตเสียเงินมากมาย แต่ไม่มีใครอยู่ มีก็แค่คนสองคน แล้วภายหลังก็อาจจะกลายเป็นตลาดนัด เป็นที่ขายของ นั่นไม่ใช่วัด วัดต้องเป็นที่อยู่ของผู้ที่สละอาคารถนบ้านเรือน ผู้ที่จะเป็นภิกษุ หรือผู้ที่จะศึกษาพระศาสนา โดยการสละอาคารถนบ้านเรือน สละเพศคฤหัสถ์ ต้องเป็นผู้ที่มั่นคง เพราะได้ฟังแล้วเข้าใจ แล้วก็รู้จักตัวเองด้วย ว่าสามารถที่จะดำรงชีวิตในเพศบรรพชิตซึ่งขัดเกลาย่างยิ่งกว่าเพศคฤหัสถ์ได้ไหม...

ต้องคิดละเอียดมาก ถ้าไม่เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะบวชไหม? นี่ก็ข้อหนึ่ง ถ้ามีคนบวชมาก ๆ ชวนกันไปบวชเป็น หมิ่นเป็นแสน หรืออาจจะถึงเป็นล้าน ตามที่ตั้งเป้าหมายกันไว้ว่า อยากจะให้มาก แต่ว่าเขาเหล่านั้นไม่รู้จักพระพุทธศาสนาเลย ไม่ เข้าใจเลย แล้วชวนเขาไปบวชทำไม? และบวชคืออะไร? ปะ-วะ-ชะ คุณคำปั่นคะ หมายความว่าอะไร?

อ.คำปั่น :

กราบท่านอาจารย์ครับ ปวช (ปะ-วะ-ชะ) ก็คือ การเว้นโดยทั่ว เพราะว่าจะ แสดงถึงความจริงใจของผู้ที่จะสละชีวิตของคฤหัสถ์ เป็นการเว้นจากชีวิตของคฤหัสถ์ เว้นจากความติดข้องต้องการ เว้นจากการกระทำกิจของคฤหัสถ์ทุกประการ เพื่อที่จะเข้าสู่เพศที่สูงยิ่ง ก็คือ เพศบรรพชิต เพื่ออย่างเดียว ก็คือ ศีลาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา ขัดเกลากิเลส มีความประพฤติคล้อยตามพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึง จะเป็นการบวชจริง ๆ ครับ

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น พระภิกษุ มีเงินมีทอง ได้ไหม? พระพุทธศาสนารุ่งเรือง จริงหรือเปล่า? ถ้าเป็นผู้ที่ตรง มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง พระอรหันต สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงธรรมะให้เราได้เข้าใจสิ่งซึ่งไม่เคยเข้าใจ มาก่อนเลยในสังสารวัฏ

[เล่มที่ ๒๕] พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค เล่ม ๑ ภาค ๒ หน้า ๙๕

ข้อความตอนหนึ่งจาก อายาจนสูตร

ความปริวิตกแห่งพระหฤทัยบังเกิดขึ้นแก่พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ธรรมที่เราตรัสรู้แล้วนี้ ลึกซึ้ง เห็นได้ยาก รู้ตามได้ยาก สงบ ประณีต คาคะเนเอาไม่ได้ ละเอียดย รู้ได้เฉพาะบัณฑิต ก็หม่อม สัตว์นี้แล ยังยินดีด้วยอาลัย ยินดีแล้วในอาลัย เบิกบานแล้วในอาลัย ก็ฐานะนี้ คือ ความเป็นปัจจัย แห่งธรรมมีสังขารเป็นต้นนี้ เป็นธรรมอาศัยกันและกันเกิดขึ้น อันหมู่สัตว์ผู้ยินดีด้วยอาลัย ยินดีแล้ว ในอาลัย เบิกบานแล้วในอาลัย จะพึงเห็นได้ยาก แม้ฐานะนี้ก็เห็นได้ยาก คือ ธรรมเป็นที่ระงับ สังขารทั้งปวง ธรรมเป็นที่สละคืนอุปธิทั้งปวง ธรรมเป็นที่สิ้นตณหา ธรรมเป็นที่สำรอก ธรรมเป็นที่ ดับ นิพพาน ก็ถ้าเราจะพึงแสดงธรรม แต่ชนเหล่าอื่นจะไม่พึงรู้ทั่วถึงธรรมของเรา ชื่อนั้น จะพึง เป็นความเหน็ดเหนื่อยของเรา ชื่อนั้น จะพึงเป็นความลำบากของเรา. ฯลฯ

กราบเท้าท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของพลโท ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของท่านครับ

